

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. Ž. – Ž.**, B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. P. L., advokátom, so sídlom v P., proti žalovanému **J. K.**, bývajúcemu v B., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. R. M., advokátom so sídlom v B., **o zaplatenie 222 060,-- Sk s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn. PE 3 C 222/2002, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22. februára 2007 sp.zn. 7 Co 182/2006, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 22. februára 2007 sp.zn. 7 Co 182/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Topoľčany rozsudkom z 18. mája 2006 č.k. PE 3 C 222/2002-149 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 172 102,-- Sk so 16,5 % úrokmi z omeškania od 20.9.2002 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 59 314,-- Sk, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcu aj žalovaného zaviazal zaplatiť na účet okresného súdu náhradu trov štátu, žalobcu v sume 1 597,-- Sk a žalovaného v sume 11 342,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že účastníci uzavreli v mesiaci apríl 2002 ústnou formou zmluvu o dielo, podľa ktorej sa žalobca ako zhotoviteľ zaviazal vykonať za odplatu na svoje nebezpečenstvo pre žalovaného dobudovanie bazéna, a to vykonanie povrchových obkladov a dlažieb bazénu a dodanie a montáž jeho technológie. Žalovaný vyplatil žalobcovi na vybudovanie bazéna preddavok v sume 220 000,-- Sk, pričom žalobca stavbu bazéna ukončil v júli 2002. Žalovaný žalobcom požadovanú cenu diela v sume 442 060,-- Sk odmietol zaplatiť s odôvodnením, že dielo vykazuje vady, pričom listom zo 16.10.2002 uplatnil u žalobcu zľavu z ceny diela. K dohode o zľave z ceny diela medzi účastníkmi však nedošlo. Žalobca sa preto domáhal

zaplatenia ceny diela v sume 222 060,-- Sk pozostávajúcej z rozdielu medzi fakturovanou sumou a zaplatenou zálohou. Keďže z výsledkov vykonaného dokazovania nebolo možné jednoznačne zistiť, akú výšku ceny za zhotovenie diela si účastníci dohodli, okresný súd dospel k záveru, že treba poskytnúť primeranú cenu (§ 634 Občianskeho zákonníka – ďalej len OZ). Rozsah primeranej ceny stanovil v súlade so znaleckým posudkom znalca Ing. V. B. sumou 461 158,-- Sk. Vzhľadom na zistené vady diela (tieto presne špecifikovali znalci v znaleckých posudkoch), ktoré však nebránili jeho riadnemu užívaniu, určil v súlade so záverom znaleckého posudku vypracovaného znalcom Ing. J. P. výšku zľavy v sume 49 958,-- Sk. Žalobe preto, po zohľadnení zľavy z ceny diela a žalovaným zaplateného preddavku, po sumu 172 102,-- Sk vyhovel a vo zvyšnej časti, t.j. nad priznanú sumu do sumy 222 060,-- Sk, žalobu ako nedôvodne podanú zamietol. Priznanie úroku z omeškania odôvodnil s poukazom na ustanovenie 517 ods. 1 a 2 OZ. O trovách konania a o trovách štátu rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p., resp. § 148 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 22. februára 2007 sp.zn. 7 Co 182/2006 na odvolanie žalovaného rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov prvostupňového konania nepriznal. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v sume 37 808,-- Sk advokátovi JUDr. R. M. a náhradu trov štátu v sume 12 939,-- Sk na účet Okresného súdu v Topoľčanoch, všetko do troch dní. Zhodne so súdom prvého stupňa vychádzal zo zistenia, že účastníci v ústnej forme uzavreli zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo dobudovanie bazéna v rodinnom dome žalovaného spočívajúce vo vykonaní obkladu a v dodávke a montáži technologického zariadenia a že výška ceny diela nebola dostatočne určite dohodnutá. Po ukončení diela preto patrí žalobcovi cena primeraná. Vychádzal z právneho názoru, že žalobcovi náleží cena za vykonané dielo v zmysle § 634 ods. 2 OZ len za predpokladu, že dielo bolo skončené riadne a včas (§ 633 ods. 1 OZ). Za riadne ukončené dielo je potrebné považovať len také, ktoré je v stave, ktorý zodpovedá ustanoveniam zmluvy, resp. v stave, ktorý vyhovuje dohodnutému alebo obvyklému účelu. Ak nezodpovedá určenému výsledku a má vady, tak riadne skončené nie je. V takomto prípade nárok na zaplatenie ceny diela zhotoviteľovi nevzniká. Po zopakovaní a doplnení dokazovania dospel, na rozdiel od súdu prvého stupňa k záveru, že žalobca dielo riadne nedokončil, lebo dielo má vady, ktoré neodstránil a nedodal všetky dohodnuté a ním fakturované komponenty. Cena diela sa zatiaľ nestala splatnou a žalobcovi teda nevznikol nárok na zaplatenie ceny diela. Žaloba bola preto podaná predčasne (uvažovať o výške ceny bolo v tomto konaní

predčasné), z ktorého dôvodu rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a potvrdiť rozsudok okresného súdu, ktorý považoval za vecne správny. Uviedol, že s právnym názorom odvolacieho súdu, že žaloba bola podaná predčasne, lebo žalobca dielo riadne neskončil, nesúhlasí. Dielo tak, ako bolo dohodnuté zmluvnými stranami vykonal a aj dokončil. Poukazoval na to, že žalovaný potom, ako odmietol uhradiť fakturovanú cenu diela, reklamoval len vady diela a z tohto dôvodu zároveň uplatnil zľavu z ceny diela v sume 222 060,-- Sk. Nevzniesol žiadne námietky voči cene diela a ani voči plneniu, ktoré mu bolo poskytnuté. Taktiež nereklamoval ani nedodanie niektorých súčastí diela, ako to urobil neskôr v priebehu konania. Uviedol, že on urobil všetko pre to, aby dielo riadne odovzdal a aby vady diela odstránil. Toto mu však bolo znemožnené práve správaním sa žalovaného, ktorý mu odmietol v tomto smere poskytnúť súčinnosť. Okrem iného poukazoval na záver znaleckého posudku znalca Ing. J. P., v ktorom znalec konštatoval, že zistené vady nebránia riadnemu užívaniu diela.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že sa stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi odvolacieho súdu. Považuje ich za správne. Navrhol preto dovolanie žalobcu ako nedôvodne podané zamietnuť a zaviazat' ho nahradit' mu trovy konania v sume 14 656,-- Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmé, že dovolanie podáva z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, najmä jeho právneho názoru, že žaloba bola podaná predčasne, lebo žalobca dielo riadne neskončil.

Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce

aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov, vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolaací súd vychádzal z právneho názoru, že žalobcovi náleží cena za vykonané dielo v zmysle § 634 ods. 2 OZ len za predpokladu, že dielo bolo skončené riadne a včas (§ 633 ods. 1 OZ). Keďže dielo malo vady, ktoré žalobca neodstránil, nebol splnený zákonný predpoklad vzniku splatnosti ceny diela v zmysle § 634 ods. 2 OZ (skončenie diela).

Dovolaací súd tento právny názor nepovažuje za úplne správny.

Podľa § 631 OZ zmluvou o dielo zaväzuje sa objednávateľovi ten, komu bolo dielo zadané (zhotoviteľ diela), že ho za dojednanú cenu vykoná na svoje nebezpečenstvo.

Podľa § 633 ods. 1 OZ zhotoviteľ je povinný dielo vykonať podľa zmluvy, riadne a v dohodnutom čase. Ak je na vykonanie diela ustanovená záväzná technická norma, musí vykonanie zodpovedať tejto norme.

Podľa § 634 ods. 2 OZ ak nie je dohodnuté inak, platí sa cena až po skončení diela. Ak sa však dielo vykonáva po častiach alebo ak vyžaduje vykonanie diela značné náklady, je ten, komu bolo zadané, oprávnený požadovať už počas vykonávania diela od objednávateľa primerané preddavky.

Zmluvou o dielo vzniká záväzkový právny vzťah, ktorého účelom je vyhotovenie diela za odplatu. Ide o dvojstranný právny úkon, v ktorom sa strana, ktorej bolo dielo zadané (zhotoviteľ diela) zaväzuje, že ho vykoná na vlastné nebezpečenstvo a druhá strana (objednávateľ diela) sa zaväzuje dielo prevziať a zaplatiť zaň zhotoviteľovi dojednanú cenu. Pre platnosť zmluvy zákon nevyžaduje písomnú formu. Zhotoviteľ je povinný vykonať dielo podľa zmluvy riadne a v dohodnutom čase. Vykonať dielo riadne znamená, že zhotoviteľ musí pri jeho vykonávaní postupovať odborným spôsobom tak, aby výsledok diela zodpovedal tomuto postupu. Splatnosť ceny diela nastáva až po skončení diela, teda súčasne s odovzdaním a prevzatím diela, ak nie je medzi zmluvnými stranami dohodnuté inak (napr. dojednanie, že objednávateľ časť ceny diela uhradí až po odstránení väd). Ak sa teda predmet diela nachádza u zhotoviteľa, vzniká objednávateľovi povinnosť zaplatiť cenu diela v čase, kedy mu je zhotovené dielo odovzdané. Na splatnosť ceny riadne prevzatého diela potom

nemá vplyv skutočnosť, že dielo v čase plnenia (prevzatia veci objednávateľom) vykazuje vady. V takomto prípade vzniká objednávateľovi právo zo zodpovednosti zhotoviteľa za vady diela. Zhotoviteľ má teda právo na zaplatenie ceny diela nielen v prípade, že dielo bolo vykonané v zmysle zmluvy riadne (bez vád) a v dohodnutom čase (§ 633 ods. 1 OZ), ale aj v prípade, ak objednávateľ prevzal dielo, ktoré v čase plnenia vykazovalo vady.

Z uvedeného je zrejmé, že pre správne posúdenie otázky, či zhotoviteľ má právo na zaplatenie ceny diela, má rozhodujúci význam nielen skutočnosť, či dielo v čase plnenia (ne)vykazuje vady, ale aj skutočnosť, či zhotovené dielo bolo objednávateľom (žalovaným) riadne prevzaté.

V posudzovanej veci odvolací súd vychádzal z nesprávneho právneho názoru, že zhotoviteľ má právo na zaplatenie ceny diela len v prípade, že dielo bolo vykonané v zmysle § 633 ods. 1 OZ riadne (bez vád) a v dohodnutom čase. Neuvedomil si, že toto právo zhotoviteľovi vzniká aj vtedy, ak dielo v čase plnenia síce vykazuje vady, ale objednávateľ takéto vadné dielo riadne prevzal. Nesprávne preto vychádzal len zo skutkového zistenia, že zhotovené dielo v čase plnenia malo vady, ktoré žalobca neodstránil. Riadiac sa týmto nesprávnym právnym názorom neskúmal, či dielo bolo žalovaným riadne prevzaté alebo nie a v tomto smere z výsledkov vykonaného dokazovania neurobil žiaden skutkový záver.

Za nesprávny treba považovať rovnako aj záver odvolacieho súdu, že dielo nebolo skončené, lebo žalobca nedodal všetky dohodnuté a ním fakturované komponenty. Táto skutočnosť nemá totiž žiaden vplyv na to, či dielo je alebo nie je skončené a teda či (ne)nastala splatnosť ceny diela.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, z ktorého dôvodu je daný dovolací dôvod uvedený v § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. Keďže v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd nezistil dostatočne skutkový stav veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 2 veta prvá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; právny názor dovolacieho súdu v tomto rozhodnutí vyslovený je pre odvolací súd záväzný (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. novembra 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová